

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Non solum esse potest, sed de facto præfatus ordo in volitionibus Dei
liberis est.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

his providere; nusquam autem liberis ordine intentionis; quare & hunc volitionum diuinum ordinem intentionis eiusmodi constitutione diuinæ voluntatis per extrinsecam prorsus aboleri, reddique impossibilem. Porro Scorus Soarins, & Valquez ultra connaturalitatem prioritatis, & executionis voluntates diuinas ex quâ prudenti Theologia de facto voluntates liberæ diuinæ debent coordinari à nobis, atque adeo coordinatæ censeri nihil video expresse affectum de eius coordinationis necessitate absolutam, & oppositi absolutam impossibilitatem, quam vnus Herize asseruit, vt cert. 2. videbimus; vnum solum aduertendum hic est, vt contra statim dicenda obiectiones fuisse præueniamus nonnullas: ad prioritatem veram intentionalem voluntatis liberæ vnus respectu alterius opus non esse vt illa ad hanc necessario determinet, sed finis, vt mouere, atque inducere ad hanc valeat, de factoque motione sua effectum finis voluntatis obtineat, vt in cogitationibus, consiliis, exhortationibus anticum ad aliquid à nobis obtinendum patet, quæ nos minime cogunt, aut determinant; & tamen voluntatis, & effectus à nobis per ea obtenti causæ sunt: & naturæ prioritatem respectu illius habent, quia ad ea nos sollicitant, inducunt, & mouent.

CERTAMEN II.

Non solum esse potest, sed de facto præfatus ordo in volitionibus Dei liberis est.

Duas conclusiones præfixas continet titulus. Prima in diuinis volitionibus liberis potest esse deo, quo finis intentio prior sit vera intentionali pura prioritate, electione mediorum, & remotioris electione, et contra executionis ordine diuersus omnino, imò inuicem, & prorsus aduersus ordo sit, vt ostendimus certam. 1. conclusio hæc nostro Molina, & recentioribus citatis certam. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. Est autem ratio quia cum Deus omnium Sententia liber sit ad quæcunque obiecta creata amanda omnis modis, quibus ipsa amabilia sunt: atque in obiectis creatis sit bonitas absoluta propter se, & per se amabilis motum etiam vt vidimus disput. 3. ac sapienter in controuersia hæc: & rursus, amabilitas, & bonitas respectu conuoluntatis, & utilitatis ad aliud, vt finem præamatam ac præintentionem: poterit obiectum creatum, & propter se, & per se gratiaque solum sui à Deo amari, ac proinde independentem ab amore mediorum, atque alia, vt vtilia, & conducentia ad illud quod per se & gratia sui præamatuit; alioqui bonum illud propter se, & per se amabile non esset, si non aliter, quam dependenter ab amore mediorum amari posset; nec tunc per se magis amabilis finis, quæ talis, quam media essent: cum neutrum sine altero amabile foret, vt patet: id autem contradicit bonitati, & amabilitati absolute, & per se & bonitati, & amabilitati vtilitatis, seu gratia alterius, & propter aliam per se amatam, quod in obiectis creatis esse tota Philosophia, & Theologia supponit. Abstineo probationibus nostri Herize citat cap. secundo proposition. 2. numero 16. & aliorum petitis à paritate sententiæ diuinæ de obiectis creatis in se à Deo cogitis ac simul in alio verbi gratia Omnipotentia, alique variis mediis formalibus, seu motiuis, aut veritatis: quia nihil in alio, tanquam motiuo, determinatiuo, aut verificatiuo cognosci à Deo posse, sed singula & omnia, in se solum ipsis, à Deo cognosci ostendi fuisse controuersia de scientia distinct. de mediis formalibus diuinæ cognitionis quæst. vlt. in aliter vero censentibus vim ad hominem suam ea argumenta abire.

Christoph. de Origa, de Deo Vno. Tomus II.

2. Arguit primo Molina. Consultatio mediorum post finis intentionem, ac proinde & eorum electio adeo in nobis est, quia medium aptius fini, nobisque executum facilius ignoramus, cum finem per se & propter se intendimus, siue gratia solum: atqui Deo nullum medium facilius, accomodatiusque executum est, nec aptitudinis maioris, vel minoris ad effectus consecutionem, tum intrinsecam, tum extrinsecam ab eis per hoc medium potius, quam aliud, si effectus contingens, & liber sit, ignorantia adesse potest, cum simplici & conditionata contingentium omniscentia polleat: ergo nec potest in eo esse consultatio, & electio mediorum finis intentione posterior. Respondet bene Herize negando maiorem, quia absolutam bonitatem, & amabilitatem per se, & propter se, gratiaque sui solum obiecti independentem à mediorum amabilitate possit quicquid cognita mediorum aptitudine & vtilitate, &c. perfectissime, præ suæ voluntatis libertate illud propter se prius amare, atque ob illud, cuiusque gratia medium ex pluribus, imò omnibus eligere: quare consultatio iudicii de medio eligendo posterior finis intentione, non esset; cum tamen esse electio medijs ea intentione posterior possit.

3. Respondeo secundo: etsi in Deo scientia possibilitatis omnium sit, & omnium item contingentium conditionatorum, non tamen scientia possibilis vnus etiam si medium & vtile ad illud sit requirit aut dirigere ad amorem alterius; etsi in nobis scientia possibilitatis mediorum, quibus amandum consequi possumus requiratur: tum quia eius possibilitas nobis aperte nota non est, sicut Deo; nec nostræ subest potestati necessaria media adhibere, ne in absolute, vel certe nobis impossibile irritum, & imprudenter voluntatis nostræ feratur conatus; sicut Deo subest, ac subesse sibi ab ipso nescitur omnipotentia suæ prorsus à possibilitate rerum independentis, & absolute cognitione: quare vt in finis amandi absolutam bonitatem, & amabilitatem per se, & gratia sui feratur, nulla possibilitatis mediorum scientia eget, aut dirigi debet, etsi in omni scientia simplicis intelligentiæ cum finis possibilis amandi scientia qua dirigunt illam identicè habeat. Multoque minus, si amandus finis contingens sit scientia conditionata Deum dirigi oportebit: cum eius amabilitas, & bonitas intrinsecam pro statu possibilitatis per simplicem intelligentiam cognita mouere sufficienter possit, quin ad statum futitionis conditionata contingentis illius diuersum; posteriorem eius possibilitate diuina scientia se extendat: expectanda esset futitionis conditionata scientia ad contingentis illius efficacem Dei intentionem naturæ, & essentia sua infrutrabilem (de qua nunc non agimus) ad intentionem verò absolute talem non autem efficacem sed inefficacem contingentis (de qua hic) & frustrabilerim imò de facto in reprobis toties frustrantur, non est. vnde vltra simplicem eius intelligentiam scientia Deo conditionata requiratur. Ad prædestinationem verò hæc requiritur, non ratione intentionis gloriæ (quæ inefficax sufficit, vt minimum) sed qua præparatio, & electio mediorum est, quibus certissime prædestinati saluentur, vt controu. 7. ostendimus.

4. Secundo argumentatur Molina citato num. 8. quia Deus vult gloriam non absolute, & secundum se solum sumptam, sed vt coronam, & premium: addunt Recentiores, & cum eis Afficæ, vt hereditatem filiorum per gratiam sanctificatam adopcionem, quod non, nisi per merita, & gratiam assequibiles se à Deo est: ergo non intendit gloriam independentem à meritis, sed prorsus dependenter à meritis in ea etiam intentione: ergo eodem actu vult finem gloriæ, & merita saltem vage, probant hanc consequentiam Recentiores præfati ex S. Thoma 1. 2. quæstion. 12. art. 1. ad 4. quia intentio non est volitio boni secundum se, sed vt assequibile per aliquod medium: ergo neque est volibile, nisi vt assequibile: atqui gloria, corona, & premium, & hereditas non est assequibilis, nisi ratione meritorum, & gratiæ sanctificantis: ergo & hæc simul amantur saltem vage. Argumentum hoc, etsi intentum propositum de intentione speciali gloriæ, ita, vt volunt, intentione concluderet, nihil contra conclusionem nostram præteriret; quæ non contendit non posse non finem, & media

v 2 diuersis

diuersis actibus amari, sed solum posse amari diuersis, & tunc subinde prius amari finem, eiusque amore, & intentione eligi media posterius ordine, & modo explicato: quod verum absolute esset, etsi ita, vt dicitur, intenta gloria, intentio, & electio identificarentur, nec prædictum ordinem seruarent satis enim esset, si aliter intenta à Deo gloria non, vt præmium, corona, & hæreditas, vel alius quispiam finis, diuerso intentionis actu à mediis electione amari posset, vt præfatus ordo in volitionibus liberis admitteretur possibilis vt patet.

4. Generale illud principium, quod ex sancto Thoma recitant, & assumunt Recentiores præfati vniuersaliter præsentem conclusionem oppugnat, & rationem datam: quare miror illud à nostro Ruiz vt certum assumi: indeque variis distinctionibus, casibus, & conclusionibus rem potius confundit, quam illustrat. Quateus ergo ad rem præsentem attinet, melius (me iudice) reliquis huius conclusionis Recentioribus, & consequentius principium illud, eiusque veritatem penetravit Herize citato cap. 2. nu. 17. ver. fin. § ad 2. & toto num. 18. Negat igitur finis intentionem tendere formaliter, & expresse in finem formaliter, vt allequibilem per media ab illum intendente, sed solum in eum, vt talem tendere virtualiter, & implicite, quod ita intelligendum est: vt eius allequibitas per aliquod medium adhuc vage, si plura sint, nec per aliquod determinatum, si sit vnicum ea intentione finis amari expresse, sed ob suam bonitatem, & propter se; alioqui non propter se solum sed propter allequibilitatem per aliquod vage, vel per determinatum medium amaretur: quod contra finis rationem est vt videbimus tertia conclusionem cert. 3. statuenda, atque allequibitas partialis finis eius voluntatis esset, solum ergo media, per quæ obinendū finis est, eiusque allequibitas per illa virtualiter finis intentione amantur: quatenus ea finis intentionis efficax absolute sit actiue ad mediis electionem, & amorem determinat, si autem, non absolute efficax sit, nihilominus actiue ad eiusmodi amorem, & electionem inducit; alioqui non amor desiderij, & intentio finis esset, sed complacentia pura in eorum opinione qui erga obiecta, prout in statu possibilitatis precipitur, quam supra impugnati, eam admittunt, ostendimus autem solutione argumenti primi in nobis ad amorem finis per se, & propter se, gratiaque sui allequibilitatis eius à nobis, non quia illam etiam amemus, sed ne irriti amemus finem scientiam allequibilitatis eius debere præcedere; scetus autem in Deo, cui possibilitate finis per simplicem de illo intelligentiam prompta est intentio, & secuta: ex qua eadem simpliciter intelligentia de mediis, vel pluribus, vel vnicis prompta etiam succederet pro Dei arbitrio electio, si inefficax intentio sit; si enim efficax sit, ac medium vnicum, necessario succederet.

6. Sit Secunda Conclusio: præfatus ordo, & prioritas intentionalis vera intentionis finis respectu electionis mediis, & executionis connaturalis est, ac subinde in eiusmodi volitionibus diuinis reperitur. Conclusio hæc est etiam, quoad connaturalitatem ordinis illius communis, & ex axioma illo communi, qui ordinat prius vult finem deinde media ad finem. Patet, hoc enim axioma connaturalitatem eius ordinis continere: nam quæ plerumque in rebus eueniunt (vt hunc ordinem in eis affectibus euenire ait, proloquium istud) connaturalia sunt, quæ autem raro accidunt, non sunt connaturalia, vel præter. Secundo illa dictione qui ordinat vult idem probat ordo: siquidem ille, cui se conformat, qui prius vult finem, quam media, non alius quam naturalis, seu naturalis eorum affectuum ordo est. Inde verò conclusio eam ordinem in eis affectibus diuinis constituentis satis probatur. Nam connaturali modo obiectis, & affectibus, se Deum in suis volitionibus concipiendis de facto gerere Theologicè censendum est; vbi de opposito non constitit ex scriptura, Patribus, aut conciliis: in quibus nihil est huic ordini diuinum volitionum aduersum; imò nec speciatim in casu vilo, vt iam ostendam certam, 3. vbi conclusionem nostram postremam statui: cuius præcipua probatio ab opposito ordinis repugnantia erit. Conclusioni huic nihil speciale, admissa eius ordinis possibilitate hactenus statuta & vindicata, opponi posse video: idcirco, vt reor, non ster Ruiz Scoti regulam & doctrinam valde vitare Theol.

logix diuinorum affectuum coordinationi merito deest sect. 2. num. 2.

CERTAMEN III.

Præfatus ordo intentionis Dei, effectiois, ita absolute necessarius est, vt non possit non esse.

1. Hæc conclusio puncto præcipue difficultatis præsentis difficultatis responderi, & ferè omnibus recentioribus, nec solum memoratis, & Molinæ, ac Ruiz citatis, aduersatur, eam tamen intendisse indicio nostrum Soarez locis citatis, tametsi intentiones effectiois diuinas non excludat, etiam actionum nostrarum in executione liberarum, & effectuum ab eis in executione dependentium, de quibus nihil nos præsentem quæstionem. Eam expresse docuit Herize citato cap. 1. prop. 1. num. 19. Ratio est, quia de ratione, & essentia cause finalis est ad mediis electionem vere medio sui amore mouere: atqui nequit medio sui amore ad eam electionem mediis vere mouere, nisi vere eius intentio de mediis electione prior, ac proinde præfatus ordo locuetur: ergo nequit esse causa finalis nisi eius intentio, & amor vere prior mediis electione, sit præfatus ordo seruatur. Maior probatur ex definitione finis causa apud omnes firma, cuius gratia, (amore scilicet) iuxta (id est media ad illud consequendum) sunt; atqui nequeunt amore finis, seu finalis cause media ad ipsum consequendum fieri, nisi medio sui amore ad mediis electionem vere moueat: ergo motio finis vera medio sui amore ad mediis electionem est de essentia cause finalis seu finis vt talis: Minor proxima probatur: quia fieri medio amore finis media nequeunt nisi amor finis influat in electionem mediis suo modo, ac subinde in eorum executionem: etenim si electione, & executione nulloquam ad hanc intentione, & amore finis intendente, media ad ipsum finem, gratia, & amore finis medio minime fieri, sed electio ipsorum, & executione voluntate solum, etsi autem finis, & mediis amor identice in eandem consequantur entitatem, & amorem, & proinde amore finis realiter identice media finis, non autem realiter formaliter amore finis finis: quare nec realiter formaliter amore finis: imò nec magis finis illa amore, & intentione finis, quam finis fiat electione, & amore mediis, realiter identice, si virtusque amoris vnus identice realiter sit: id quod aliter, ac nos, in hac conclusione opinantes decepti. Sed non aduerterunt finem, & media ita tunc in ordine ad amorem, & voluntatem se gerere, ac si duorum disparatarum obiectorum idem amor esset, qui vnum non sine alio ferretur, sed essentia & entitate sua in vtrumque simul: quo in casu neutrius vera intentio, ac finis motio in alterius electionem, imò neque vera electio esset, sed finalitatis solum amor ex libertate amantis in eandem affectum coniunctus: cui, sicut vnum obiectum bonum amare, ita plura bona simul amare liberum est, etsi verò in iis obiectis, quorum alterum ad aliud vtile, & conducentis natura sua tamen cum alter a quo primo ac simul natura amatur, ea conducentia non attenduntur, sed materialiter solum se habet: ac si omnia non ab esset, sed disparatè se haberent: quare non aliter vtrumque, ac si disparatè se haberent ad eum amorem mouent.

2. Dices conducentia, & vtilitas mediis amabile est, atque item bonitas finis, non minus, atque due alie bonitates disparatæ: ergo sicut hæc eodem actu amabiles sunt, ita & illa: ergo & medium, quæ medium, & finis qua finis eodem actu amari possunt formaliter nec solum materialiter, vt duo obiecta, quorum alterum ad alterum conducat. Confirmatur: Nam Deum de subo velle gloriam, vt præmium, & coronam non, nisi per